

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Zemaníkovej a členiek senátu Mgr. Ľubomíry Kúdelovej a JUDr. Evy Hudobovej v právnej veci žalobcu: **M.P.**, N., X., zast. advokátkou JUDr. I.V., so sídlom P., X., proti žalovanému 1/: **JUDr. I.K.** so sídlom K., X., správca konkurznej podstaty úpadcu P., a.s., B., X., IČO: X., žalovanému 2/: **V.**, s.r.o., P., X., IČO: X., zast. advokátom JUDr. D.P., so sídlom K., X., **o určenie, že priznané právo na plnenie neexistuje**, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 52 Cbi/1/2008-138 zo dňa 03. 06. 2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici 52 Cbi/1/2008-138 zo dňa 03. 06. 2008 **p o t v r d z u j e .**

Žalobca **j e p o v i n n ý** žalovanému 2/ nahradiť trovy odvolacieho konania 447,94 eur na účet jeho právneho zástupcu.

Žalovanému 1/ náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom č. k. 52 Cbi/1/2008-138 zo dňa 03. 06. 2008 rozhodol tak, že voči žalovanému 1/ a 2/ žalobu zamietol, žalovanému v 1/ rade náhradu trov konania nepriznal a žalobcu zaviazal žalobcovi v 2/ rade zaplatiť trovy konania vo výške 5 800,- Sk na účet jeho právneho zástupcu.

V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že žalobca sa žalobou zo dňa 05. 03. 2007 doručenou súdu 12. 03. 2007 domáhal pôvodne voči žalovanému 1/ určenia, že právo žalovaného voči žalobcovi priznané Platobným rozkazom Okresného súdu Bratislava IV. č. k. 14 Rob 476/99 na zapltenie istiny vo výške 771 829,80 Sk, spolu s príslušenstvom v časti 614 278,90 Sk, neexistuje. S odkazom na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 52 Cbi/1/2008 zo dňa 02. 04. 2008, uviedol, že do konania bol pripustený na strane žalovaného žalovaný 2/ V., s.r.o. Vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov, písomnými vyjadreniami žalobcu a žalovaných, platobným rozkazom č. k. 14 Rob 476/99, návrhom na zastavenie exekúcie, uznesením Okresného súdu Bratislava IV., ktorým bol návrh povinného na zastavenie exekúcie zamietnutý, rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave, ktorým bolo rozhodnutie okresného súdu potvrdené, oznámením o postúpení pohľadávky z 05. 06. 1998, prílohou k oznámeniu o postúpení pohľadávky, odstúpením od vymáhania zostatkovej časti pohľadávky z 18. 09. 1998, dohodou o vysporiadaní dlhu č. 98/127 z 01. 07. 1998, návrhom na obnovu konania, uznesením Okresného súdu Bratislava IV., ktorým bol návrh na obnovu konania zamietnutý, zmluvou o postúpení pohľadávok č. 56 zo dňa 08. 06. 2007, oznámením o postúpení pohľadávky z 26. 06. 2007, rozhodnutím 57/2004, rozhodnutím 110/2003, ako aj ďalším spisovým materiálom. Uviedol, že v priebehu konania žalovaný súdu oznámil, že dňa 08. 06. 2007, postúpil pohľadávky voči žalobcovi na spoločnosť V., s.r.o., B., o čom informoval aj žalobcu, na základe čoho žalobca požiadal o pripustenie ďalšieho účastníka do konania na strane žalovaného, ktorému návrhu konajúci súd vyhovel a na strane žalovaného vstúpila do konania ako žalovaný 2/, V., s.r.o. Vzhľadom na to, že podaním žaloby žalovaný 1/ postúpil pohľadávky voči žalobcovi na inú spoločnosť, prestal byť aktívne legitimovaným, a preto pre nedostatok pasívnej legitimácie, konajúci súd žalobu voči žalovanému 1/ zamietol.

V konaní voči žalovanému 2/ citoval ustanovenie § 172 ods. 1 O.s.p., § 43 a poukázal na tvrdenie žalobcu, podľa ktorého na základe dohody so spoločnosťou E., s.r.o. splácal, postupne dlh z pôvodnej dlžoby okolo 1 500 000,- Sk a uhradil polovicu a mal za to, že ešte má byť uhradená suma okolo 700 000,- Sk, a že podaním dvoch platobných rozkazov bol uvedený do omylu, nakoľko si bol vedomý povinnosti uhradiť oprávnenému sumu 700 000,- Sk a nemal vedomosť o druhom platobnom rozkaze, a preto odpor proti platobnému rozkazu 14 Rob 476/99 nepodal. O existencii druhého návrhu na vydanie platobného rozkazu sa dozvedel až 07. 01. 2002, kedy mu bol doručený. Konajúci súd uviedol, že s touto obranou sa nestotožnil a konštatoval, že podať odpor, je právom odporcu v konaní o vydanie platobného rozkazu, a ak žalobca v tomto konaní odpor nepodal, tento sa stal právoplatným. S tvrdením žalobcu, že nevedel, o aké faktúry ide, sa konajúci súd nestotožnil z dôvodu, že spolu s platobným rozkazom bol žalobcovi doručený aj návrh na vydanie platobného rozkazu, a že žalovaný mal vedomosť, na ktoré faktúry poskytuje plnenie, keďže splácal v splátkach spoločnosti E., s.r.o. Podľa zistených skutočností žalobca v konaní 14 Rob 476/99 ako žalovaný nemohol byť uvedený do omylu, a ani podaním žaloby vedenej pod sp. zn. 10 Cb 391/00, ktorou si žalobca uplatnil zaplatenie ďalších faktúr s ich presnou špecifikáciou. V zdôvodnení poukázal aj na uznesenie Okresného súdu Bratislava 4, č.k. Er 946/00, z ktorého je zrejmé, že povinný nepreukázal súdu, že došlo k zániku záväzku, a ani žiadnu inú skutočnosť, ktorá by v súlade s ustanovením § 57 Exekučného poriadku odôvodňovala zastavenie exekúcie. Konajúci súd poukázal aj na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 100/01, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov pod R 110/2003, podľa ktorého právoplatný rozsudok o žalobe na plnenie vytvára z hľadiska identity predmetu konania prekážku veci rozsúdenej pre konanie o žalobe na určenie, či tu právo alebo právny vzťah je alebo nie je, vychádzajúc z rovnakého skutkového základu. Podľa názoru konajúceho súdu sa v danom prípade jedná o právoplatné rozhodnutie, z ktorého právo existuje a v danom spore sa žalobca domáha, že priznané právo týmto právoplatným rozhodnutím voči žalobcovi neexistuje. Jedná sa o tých istých účastníkov, ako v konaní o vydaní platobného rozkazu pribudol žalovaný 2/, na ktorého bola v priebehu konania postúpená pohľadávka žalovaného voči žalobcovi. Za jednoznačné označil, že voči vydanému

platobnému rozkazu, povinným odpor nebol podaný, hoci vedel, o ktoré faktúry ide a bol si vedomý tejto skutočnosti, že tieto faktúry uhradil, prípadne čiastočne, a preto jeho povinnosťou bolo odpor voči platobnému rozkazu podať. Podľa názoru konajúceho súdu žalobca sa nemôže určovacou žalobou domáhať tých skutočností, ktoré už mohol v predchádzajúcom konaní, to jest v konaní o vydaní platobného rozkazu navyše, keď mu boli známe použiť. Na základe uvedeného konajúci súd žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozhodnutiu v zákonom stanovenej lehote odvolanie podal žalobca, podaním doručeným dňa 01. 08. 2008 a podrobne popísal celý skutkový stav a s názorom prvostupňového súdu, že povinný nepreukázal, že došlo k zániku záväzku, sa nestotožnil. Uviedol, že proti rozhodnutiu o zamietnutí návrhu na zastavenie exekúcie podal žalobca dňa 21. 10. 2005 odvolanie, v ktorom konaní tak ako prvostupňový súd, aj odvolací konštatovali, že v exekučnom konaní súd neskúma vecnú správnosť exekučného titulu, to jest nepreveruje správnosť záverov orgánu, ktorý vydal rozhodnutie, ktoré je exekučným titulom. Poukazuje na konštatovanie súdu, že pokiaľ nastane prípad, že k zániku práva z hmotno-právnych dôvodov došlo ešte pred vydaním exekučného titulu, ako tvrdí povinný, nemožno postupovať podľa ustanovenia § 57 ods. 1 písmeno f/ EP. Nápravu možno dosiahnuť len osobitným procesným žalobným návrhom povinného, ktorým bude ako navrhovateľ sa domáhať určenia, že priznané právo na plnenie, neexistuje. Súčasne poukázal na právny názor v komentári Exekučného poriadku JUDr. Mazáka s tým, že účelom exekučného konania je nútená realizácia vykonaná zásahom do absolútnych majetkových práv povinného, ale že na druhej strane je nevyhnutné, aby exekučné právo zabezpečovalo ochranu povinného i tretích osôb pred nadmernými a nepodstatnými zásahmi vykonaným prostriedkom núteného vyrovnania. Zaoberal sa dôvodmi neprípustnosti exekúcie, zastavením exekúcie a dôvodmi zániku exekúcie uviedol, že k zániku práva z hmotno-právnych dôvodov, môže dôjsť aj pred vydaním exekučného titulu a že v takomto prípade možno postupovať podľa tohto ustanovenia. Citoval ustanovenia § 1, § 2, § 3 O.s.p., článok 46 ods. 1 ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého každý sa môže domáhať svojho práva na nezávislom a nestrannom súde v prípadoch ustanovených zákonom,

aj v inom orgáne. Citoval článok 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podľa ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo verejne a v primeranej lehote prejednávaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach záväzkoch. Zaoberal sa princípmi spravodlivosti vyjadrenými v čl. 46 a 50 ústavy a článok 1 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sa v občianskych právnych konaniach chráni zákonnosť. Nesúhlasil s obsahom prvostupňového rozhodnutia, i keď má 11 strán a namietal, že predmetná pohľadávka už neexistuje a v podstate postupom, aký je v napadnutom rozhodnutí podľa žalovaného, je to samotný súd, ktorý podporuje trestnú činnosť osoby, ktorá neoprávnene vymáha neexistujúce pohľadávky a zasahuje tak do vlastníckeho práva žalobcu garantovaného Ústavou Slovenskej republiky. Opätovne poukázal na rozhodnutie Okresného súdu Bratislava IV. Er 946/00, ktorým súd zastavenie exekučného konania zamietol, v ktorom odôvodnení Okresného súdu Bratislava IV. Uviedol, že povinný, nepreukázal súdu, že došlo k zániku záväzku, a ani žiadnu inú skutočnosť, ktorá by v súlade s § 57 Exekučného poriadku odôvodňovala zastavenie konania. Uviedol, že rozhodujúci súd sa však nezaoberal rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave č. k. 8CoE 144/05-74 zo dňa 29. 09. 2006, ktorým síce rozhodnutie Okresného súdu Bratislava IV. č. k. Er 946/00 bolo potvrdené, zároveň však práve krajský súd žalobcu odkázal na podanie osobitného procesného návrhu, ktorým sa má domáhať určenia, že priznané právo na plnenie neexistuje, pretože ako krajský súd uviedol v odôvodnení svojho rozhodnutia, pokiaľ nastane prípad, že k zániku práva z hmotno-právnych dôvodov došlo ešte pred vydaním exekučného titulu, ako tvrdí povinný nemožno postupovať podľa § 57 ods. 1 písmeno f/ Exekučného poriadku a nápravu možno dosiahnuť iba osobitným procesným žalobným návrhom povinného, ktorým sa bude navrhovateľ domáhať určenia, že priznané dosiahnuť len osobitným žalobným návrhom povinného, ktorým sa bude ako navrhovateľ domáhať určenia, že priznané právo na plnenie neexistuje, ktorým rozhodnutím sa Krajský súd v Banskej Bystrici nezaoberal a to napriek tomu, že žalobca opakovane na toto rozhodnutie poukazoval. S odkazom na ustanovenie § 159 ods. 3 O.s.p. uviedol, že v konaní o určenie, že priznané právo neexistuje, sa nejedná o tú istú vec, nakoľko predmetom tohto konania je skúmanie zániku pohľadávok žalovaného ich splnením, a teda nie oprávnenosti vystavenia faktúr vzniknutých medzi žalobcom a žalovaným v obchodnom styku, ale určenie, že

záväzky žalobcu neexistujú, pretože zanikli splnením, čím rozhodnutie Okresného súdu Bratislava IV. č. k. 14 Rob 476/99-25 existuje normatívne aj kauzálne, sa stalo neúčinným, pretože absentuje v časti 614 278,90 Sk materiálna vykonateľnosť rozhodnutia. Zároveň nesúhlasil s rozhodnutím o náhrade trov konania, nakoľko podľa neho v danom prípade existujú okolnosti zvláštneho zreteľa, keďže žalobca podal žalobu z dôvodu, že v doterajších konaniach nebol schopný dosiahnuť ochranu svojich práv a bol to samotný krajský súd, ktorý ho odkázal na podanie určovacej žaloby.

K odvolaniu zaujal stanovisko žalovaný podaním doručeným dňa 15. 08. 2008, v ktorom uviedol, že sa s prvostupňovým rozhodnutím plne stotožňuje a s poukazom na § 524 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník uviedol, že s postúpením pohľadávky prechádza aj jej príslušenstvo. Tvrdenia žalobcu ohľadne jeho trestnej činnosti, označil za nepravdivé. S rozhodnutím v odvolacom konaní súhlasil bez prejednávania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je právne nedôvodné.

Predmetom odvolacieho konania je posúdiť či prvostupňový súd rozhodol v súlade so zákonom, keď zamietol žalobu o určenie, že priznané právo na plnenie neexistuje. Z predložených a vykonaných dôkazov je zrejmé, že žalobca návrhom na určenie, že priznané právo na plnenie neexistuje, požadoval určiť, že neexistuje jeho povinnosť plniť, na ktorej splnenie bol zaviazaný právoplatnými rozhodnutiami. Podľa tvrdenia žalobcu ide o duplicitnú povinnosť, na ktorú bol zaviazaný právoplatnými rozhodnutiami, keďže žalobca si jeho povinnosť zaplatiť faktúry plnil postupným splácaním voči spoločnosti E., s.r.o. a z pôvodnej žaloby uhradil okolo 1,5 milióna asi polovicu s tým, že mu ostáva uhradiť ešte okolo 700 000,- Sk. Pri vydaní platobného rozkazu Okresného súdu Bratislava IV. č. k. 14 Rob 476/99-25, ktorým bol zaviazaný žalobcovi zaplatiť sumu vo výške 771 829,80 Sk, na účet oprávneného – žalovaného P., a.s. Ž., bol žalobca uvedený do omylu, nakoľko si nebol vedomý vydaním druhého platobného rozkazu vedeného na

Okresnom súde Bratislava IV. pod č. k. 10 Cb 391/00, v rámci ktorého bol v časti 35 720,20 Sk návrh na začatie konania vzatý späť, ale v rámci exekučného konania návrh vzatý späť nebol. Sporné nie je, že žalovaný odpor ani voči jednému platobnému rozkazu nepodal, keďže podľa jeho tvrdenia bol uvedený do omylu, čím sa stali obidva platobné rozkazy právoplatnými a vykonateľnými rozhodnutiami.

Základnou otázkou je, či účastník konania sa môže úspešne domáhať určenia, že neexistuje priznané právo na plnenie, na ktoré plnenie bol zaviazaný právoplatnými rozhodnutiami. Sporné nie je, že ide o totožné plnenie, i keď v jednom konaní bol na toto plnenie M.P. zaviazaný ako žalovaný a v tomto konaní M.P. vystupuje v postavení účastníka na strane žalobcu a žiada určiť, že toto plnenie neexistuje. Z predložených dokladov jednoznačne vyplýva, že žalobca sa domáha v tomto súdnom konaní, aby súd rozhodoval o veci, o ktorej bolo už právoplatne rozhodnuté právoplatným a vykonateľným platobným rozkazom Okresného súdu Bratislava IV. č. k. 14 Rob 476/99-25 z 24. 11. 1999, a teda ide o vec, ktorá sa nemôže prejednávať znovu, nakoľko bolo o nej už právoplatne rozhodnuté (§ 159 ods. 3 O.s.p.). Právoplatný rozsudok o žalobe na plnenie vytvára z hľadiska identity predmetu konania prekážku veci už rozsúdenej pre konanie o žalobe na určenie, či tu právo, alebo právny vzťah je, alebo nie je, nakoľko sa vychádza z rovnakého právneho a skutkového základu. Za predpokladu, že by bolo možné uplatňovať určovacím návrhom, či existuje právo na plnenie, o ktorom plnení ako povinnosti bolo už právoplatne rozhodnuté, by dochádzalo k porušovaniu zásady zakotvenej v ustanovení § 159 ods. 3 O.s.p. a zároveň k preskúmvaniu právoplatného rozhodnutia v odvolacom konaní, čo právny poriadok (O.s.p.) Slovenskej republiky, nepripúšťa. Bolo vecou žalobcu, pokiaľ bol na určité plnenie duplicitne zaviazaný, aby sa bránil jeho zákonnou možnosťou, podaním odporu, a pokiaľ tak neurobil, ani jeho prípadná duplicitná povinnosť, sa nedá podaním žaloby o určenie neexistencie priznaného plnenia zhojiť. Fakt, že by bol žalobca ako tvrdí uvedený do omylu, nemá za následok, že by bolo možné rozhodovať o veci, o ktorej bolo už právoplatne rozhodnuté. V časti, ktorou bol návrh zamietnutý voči žalovanému 1/, odvolací súd napadnuté rozhodnutie označil za vecne správne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožnil so záverom a odôvodnením prvostupňového rozhodnutia a napadnuté rozhodnutie z jeho správnych dôvodov podľa § 219 O.s.p. potvrdil. Skutočnosť, či podať návrh žalobcovi odporučil súd, je taktiež pre posúdenie dôvodnosti podaného návrhu, bezpredmetná. Tvrdenie žalobcu v odvolaní, ohľadne správnosti rozhodnutia v časti náhrady trov konania, Najvyšší súd Slovenskej republiky, označil taktiež za právne irelevantné a nestotožnil sa s jeho názorom, že v danom prípade možno hovoriť o okolnostiach zvláštneho zreteľa, nakoľko v prípade, ak predmetom návrhu na začatie konania je vec, o ktorej sa už právoplatne rozhodlo, nie je takou okolnosťou, ktorú možno označiť za okolnosť zvláštneho zreteľa. Bolo vecou povinného v tomto konaní žalobcu, aby sa nedostal do situácie byť duplicitne zviazaný ako tvrdí a využiť zákonom dané postupy za účelom zabezpečenia jeho práv a povinností.

Najvyšší súd Slovenskej republiky o trovách konania v odvolacom konaní rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 tak, že úspešnému žalovanému 2/ priznal vo výške 447,94 eur (jeden úkon právnej pomoci za vyjadrenie k dovolaniu vo výške 370,11 eur podľa ustanovenia vyhlášky 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov ďalej 6,31 eur ako paušálna náhrada nákladov a 19% DPH).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 07. apríla 2009

**JUDr. Jana Zemaníková, v.r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Štofániková